

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

22 Ista locos distinguit & ordinat ecclesiarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

inferioris gradus, solum episcopi sui iudicium tantummodo postulandum a sit.

C. IX. ¶ Minorum sententia, majores damnare non valent.

Idem Nicolaus ead. epist.

IN b tantum hanc praesumptionem sancti Patres apud Chalcedonem detectam sunt, ut Dioscorum Alexandrinum Antistitem inter cetera, idcirco positum sine ulla restitutione damnaverint, quia in contumacia i permanens erga primam sedis Romanae privilegium, respicere a suis superstitionibus, ut servaretur a prima sede Apostolica, noluit: & ponens * in celo os suum, & lingua eius transeunte super terram, excommunicationem in S. Leonem Papam declavit, ita ut in sententia contra ipsum prolata, hoc videlicet memorare praecipere dicentes; [Quoniam secundis excessibus priorem iniquitatem valde transcendit. Praesumpsit enim & excommunicationem dicere adversus sanctissimum, & beatissimum archiepiscopum magnum Romae Leonem.] Numquid ibi legitur inquisitionem fuisse factam, utrum iuste an iniuste ipsam Dioscorum excommunicationem dicitur? Non plane: sed absque omni controversia hoc in eo ulti sunt: quia cum esset inferior, potiorum quibuslibet conatus est laesere contumelias, teste Anatolio Constantinopolitano praesule: qui dicit e [Propter fidem non est damnatus Dioscorus: sed quia excommunicationem fecit domino Archiepiscopo Leoni.]

¶ In contumacia] Hinc usque ad verb. ponens, addita sunt ex originali.

DISTINCTIO XXII.

¶ Via ergo major a minori iudicari non debet, videndum est, quae inter caeteras ecclesias, primum locum, quae secundum, vel tertium obtineat. Romana ecclesia (sicut supra dictum est) primum locum inter caeteras obtinet: Alexandria secundum, Antiochena ecclesia tertium ab ea locum accipit.

C. I. ¶ Romana ecclesia caeterarum primatum tenet.

Unde Nicolaus Papa I. [d. scribit Mediolanensis per Petrum Damianum legatum suum.

OMNES sive patriarchi cujuslibet apices, sive metropolitani primatus, aut episcoporum cathedras, vel ecclesiarum cujuslibet ordinis dignitates instituit Romana ecclesia. Illam vero solum ille fundavit, & super petram fidei mox nascentis exiit, qui beato aeternae vitae clavigeri terreni simul & caelestis imperii iura commisit. Non ergo quilibet terrena sententia, sed illud verbum, per quod constructum est caelum, & terra; per quod denique omnia condita sunt elementa, Romanam fundavit ecclesiam. Illius certe privilegio fungitur, illius auctoritate fulcitur. Unde non dubium, quia quisquis cuilibet ecclesiae sui ius sum detrahit, iniustitiam facit. Qui autem Romanae ecclesiae privilegium ab ipso summo omnium ecclesiarum capite traditum auferre conatur, hic proculdubio in haeresim labitur; & cum ille vocetur iniustus, hic est proculdubio dicendus haereticus. Fidem quippe violat, qui adversus illam agit, quae mater est fidei; & illi contumax invenitur, qui eam cunctis ecclesiis praetulisse cognoscitur. ¶ Unde & ipse S. Ambrosius se in omnibus sequi magistratam sanctam Romanam profiteretur ecclesiam.

C. II. ¶ Non ab Apostolica, sed ab ipso Domino Romana ecclesia primatum accipit.

a al. prosequendum. b Poly. l. 1. tit. 20. Anselm. l. 2. cap. 65. Ivo p. 3. c. 3. Panm. l. 4. c. 6. & 7. * Pfil. 72. c In concilio Chalcedonen. acti. 1. d junior. ¶ Anf. c Anselm. l. 1. c. 63. al. 64.

Item Anacletus servus Christi Iesu ad omnes episcopos, epistola 3. c. 3.

ACROFANDE a Romana, & Apostolica Ecclesia non ab Apostolis, sed ab ipso Domino salvatore nostro primatum obtinuit: & eminentiam potestatis super universas ecclesias, ac totum Christiani populi gregem affecta est: sicut ipse B. Petrus Apostolo dixit b. [Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo ecclesiam meam, & porta inferi non prevalebunt adversus eam; & tibi dabo claves, quae quaecumque fuerint super terram, erit soluta & in caelis.] Adhibita e est etiam societas in eadem Romana urbe beatissimi Apostoli Pauli, vasis electionis, qui uno die, unoque tempore gloriosa morte cum Petro sub principe Nerone agonizans coronatus est, & ambrosiam ecclesiam Romanam consecraverunt, alisque omnibus urbibus in universo mundo sua praesentia, atque venerando triumpho praerulerunt. Et licet pro omnibus assidua apud Deum omnium sanctorum affundatur oratio; his tamen verbis Paulus beatissimus Apostolus d Romanis proprio chirographo pollicetur, dicens.

[Testis enim meus est Deus, cui servo in spiritu vivo in Evangelio filii eius, quod sine intermissione memoriam vestri facis super orationibus meis.] ¶ Prima ergo sedes est caelestis beneficio Romanae ecclesiae, quam (ut memoratum est) beatissimi Petrus, & Paulus duo martyri consecraverunt. Secunda autem sedes apud Alexandriam, B. Petri nomine a Marco ejus discipulo atque Evangelista consecrata est: quia i & ipse in Aegypto primum verbum veritatis directus a Petro praedicavit, & gloriosum suscepit martyrium; cui venerabilis successit Abilius. Tertia vero sedes apud Antiochiam eiusdem, id est, beati Petri Apostoli nomine habetur honorabilis, quia illi, priusquam Romam veniret, habitavit. Ignatium episcopum constituit; & illic primum nomen Christianorum novella gentis exortum est, & post paucos. ¶ Innet beatos Apostolos quidam fuit discretio g potestatis, & licet omnes essent Apostoli, Petro tamen a Domino concessum est (& ipse inter se id ipsum voluerunt) ut reliquis omnibus praeseter Apostolis, & Cephas 2 id est caput & principium teneret Apostolatus, qui eandem formam suis successoribus, & reliquis 3 episcopis tenendam tradiderunt. Et non solum hoc in novotestamento est constitutum, sed etiam in veteri fuit: unde scriptum b est: [Moses, & Aaron in sacerdotium] id est, primi inter eos fuerunt, & post paucos. ¶ Haec vero Apostolica i sedes, caput, & caput (ut praetatum est) omnium ecclesiarum a Domino, & non ab alio est constituta, & sicut cardine ostium regitur, sic hujus sanctae sedis auctoritate omnes ecclesiae (Domino disponente) reguntur.

¶ Quia] Hinc usque ad ver. Tertia, addita sunt ex originali: quae a Dionysio & aliam nonnulla.

¶ Cephas] In Evangelio Iohannis c. 1. Cephas (qua vox Syriaca est) exponebat xpi rē: quod Graeci petram significat: idq. docet etiam B. Hieronymus in comm. epist. ad Galatas, cap. 2. neque credendum est ignorasse Anacletum: sed voluisse eam ad Graecam linguam eo tempore notissimam referre. Quod sicut Cyrillus Hierosolymitanus, catecheseos decimas, in romano, Iohannes non modo hebraicam, sed etiam graecam illi aetymologiam tribuens.

a Lib. 3. de sacramentis, cap. 1. In praefatione concilii Niceni. Poly. cap. 1. tit. 2. Ansel. l. 1. cap. 2. & 26. Panorm. lib. 2. cap. 2. b Matth. 16. c sup. dist. 21. cap. quatuor. d Roman. 1. e Panorm. l. 4. cap. 5. f Poly. lib. 1. tit. 1. Ansel. lib. 1. cap. 7. Durh. l. 1. cap. 149. Ivo part. 2. cap. 165. g al. discretio, & licet. h Pfil. 92. i Poly. l. 1. tit. 1. Ansel. l. 1. c. 2. Ivo part. 2. cap. 274.

Actus loci ipsum nomen Cephas, Optatus Afer, antiquus, & pro-

¶ Et reliquis] In originali est, & originalis Aposto-

C. III. ¶ Secundum a Romano Pontifice Constantinopolitana obtinet locum.

Constantinopolitana a civitatis episcopum habere oportet primatum honorem post Romanum episcopum: propterea quod sit nova Roma.

¶ C. IIII. ¶ Apostolica sedi Constantinopolitanam consuetas esse subiectam.

¶ De Constantinopolitana ecclesia quod dicunt, quis eam dubitet sedi Apostolicæ esse subiectam?

¶ De iure personarum Ecclesiasticarum, & Ecclesiarum inter se prerogativa.

C. V. ¶ Constantinopolitanae episcopus auctoritate Romani Pontifici deponitur.

¶ Quæ a traditione majorum, Apostolicam sedem in iudicium vocant? An secundæ sedis Antistes, & tertix, ceteriq; bene sibi consecuti sacerdotes depelli debuerunt, & qui religionis extitit inimicus, depelli non debuit?

C. VI. ¶ Constantinopolitana ecclesia secundum a Romana obtinet locum.

Renovantes 1 sancti Constantinopolitani decreta concilii, petimus b, ut Constantinopolitana sedes similia privilegia, quæ superior 2 Roma habet, accipiat, nec non 3 in ecclesiasticis rebus magnificetur, ut illa sedes hæc secunda post illam existens, prius quam Alexandria sedes numeretur, deinde Antiochena, & post eam Hierosolymitana.

Hinc datur intelligi, quod Alexandria ecclesia de secunda facta sit tertia, & Antiochena de tertia sit quarta, nisi forte quæ duas contendat esse secundas, ut Constantinopolitanam, & Alexandrinam parem sua dignitati velit locum obtinere.

¶ Renovantes] Hic agitur de quinto illo canone prima synodi Constantinopolitane, de quo supra ead. c. Constantinopolitana, dictum fuit. Et quod attinet ad omnes hos canones, qui sextæ synodo tribuantur, videnda est notatio ad c. sextam, supra. 10. dist.

¶ Superior] Ita habetur in aliquot vetustis exemplaribus: nam in vulgatis erat, inferior. Græce est, ἡ ἑσχατὴ καὶ ἀνωτάτη, id est, antiquioris & senioris Romæ, ut in ea. proximo. Omnino autem caput hoc longe brevius est in hac versione, quam in græco exemplari, uno tantum loco ceptus, quod Antiochenam numerat sedem: cuius in græco vulgato nulla mentio.

¶ Nec non] Sic emendatum est ex aliquot manuscriptis, & græco, antea enim legebatur, non tamen.

C. VII. ¶ Quæ patriarchatum solum primam, vel utinque teneat locum.

Diffinitum e neminem profus mundi potentum quemquam eorum, qui Patriarchalibus præfunt sedibus, inhonorare, aut movere à proprio throno tentare, sed omni reverentia, & honore dignos iudicare, præcipue quidem sanctissimum Papam senioris Romæ, deinceps autem Constantinopoleos Patriarcham, deinde vero Alexandriæ, ac Antiochiæ, ac Hierosolymorum.

DISTINCTIO XXIII.

Revertitur que inter ecclesiastica officia sit differentia monstravimus. Nunc à summo incipientes, & usque ad altimum gradum descendentes, qualiter quisque eorum debeat ordinari, sanctorum auctoritatibus ostendamus.

C. I. ¶ Decretum Nicolai Papa de electione summi Pontificis.

Unde Nicolaus Papa II. in con. Lateranensi.

¶ He caput sumptum est, ex duabus epistolis eidem Ioanni episcopo Syracusano scriptis: sed in epist. 6. ex qua accepta est prior pars, & agitur de Constantinopolitana ecclesia: in sequenti vero 64. agitur de Primatu Byzantino provincie Africa, non autem Constantinopolitana, quod videtur: & Gratianus, & Anselmus, apud quem eadem modo legitur, voluisse, adducti fortasse summula illa, qua præfata est epistola Gregoriana. Auctor quidem glossæ, quod Gratianus parva fressisset, aperte exposuit.

a Ex præfata versione. b Ansel. l. 2. tit. 22. c Ansel. l. 2. c. 72.

a Ivo p. 2. c. 2. b c. 2. c. 2. c Denodit. p. 3. Ansel. l. 2. c. 72.